

ศิลปะการด้าในเพลงร้องเรื่อง

◎ นุช ม่องยาน

เพลงร้องเรื่อต้องอยู่ในจำพวกเพลงชาวบ้านที่ขาดไปไม่ได้กับสืบสืบทอดกันมาตั้งแต่อดีต หรือเดือนมีนาคมเมื่อไก่ช่อนชา เนื่องประเพณีของมอยคุณช่างมาก ในเพลงร้องเรื่อ เป็นเนื้อร้องที่เกี่ยวกับการเรายาเยีย ภารถางเสียดสหงสังคมและสวนบุญคล รวมทั้งการค่าว่าว่าโดยตรง เพลงร้องเรื่อบนคติชาวบ้าน (Folklore) เนื้อร้องจังแสดงออกเกี่ยวกับเรื่องของชาวบ้านโดยตรง เมื่อมีการเรียบเรียงจากภาษาเสียดส่วนอยู่ด้วยภาษา จึงเป็นหนาแน่นอนว่าภาษาที่ใช้ถ่ายทอดความรู้สึกความรู้สึกความคิด ความนกถักรือ การสรรหาเรื่องของกามพูดเม้นด้อยจำกัด ล้วนแล้วแต่เป็นคำง่ายๆ ไม่ยากแก่การเข้าใจ แต่สามารถกันความหลักของความคิดเห็นได้

เป็นธรรมชาติของเพลงชาวบ้านที่ยอมรับหลักเรื่องสำนวนค่าว่า夷雅เมี้ยดากตรำไม่พ้น ตัวตนประเพณีแห่งที่รักกันว่าແ Pang ไว้ด้วยกิตติปะอีร์ย่างสูง เป็นการถ่ายทอดถึงห้อนภาพให้เห็นทั้งสภาพภูมิประเทศ ชนบดีรวมเนื่องประเพณี ความรู้สึกนึกคิด รวมกระทั่งการโนหารของทั้งเดินทางไว้ ถ้าจะสนใจศึกษาเกี่ยวกับเนื้อร้องประเพณีแล้ว จะเห็นว่ามีอยู่ทั้งกันหลายลักษณะ ทั้งประเพณีที่ยกแคนหยอก ห่วงเป็นการถือเติบบันเด็กๆ น้อยๆ ให้พูดเป็นที่ครั้นเครงซับซันกันเล่น ประเพณีที่ว่าสั่งสอน รวมไปจนถึงการถ่ายร่ายเจ็บแบบ ฯลฯ ชาวโน้มซึ่งถึงในกระบวนการนี้ผู้มีความรู้ จะเห็นว่าถ้อยคำต่างๆ ที่พูดคุยไปด้วยตัวเอง และถือว่ามีคำอุปมา喻มากที่สุดอยู่ในภาษาไทย เมื่อออกมานิรุปการอาจจะเป็นคำร้อง ซึ่งย่อมาจากเป็นที่แน่นอนว่าเพิ่มไปถึงความโนหาร

พอยจะรวมรวมยกเป็นค้วอย่างให้เห็นศิลปะการค่าว่าในเพลงร้องเรื่อคุณว่า

1. การเข้าเชิงถากถาย

ประเพณีนี้มากเป็นการถือเติบบันเด็กฯ ที่หัวใจที่จะให้เป็นกีหัวเราะหรือขันขันกันมากกว่าให้เป็นเรื่องจริงจังน่าໂกรธ ตัวอย่างเช่น

ก็ท. กะหนด	สินหัวศันหัวว่าคัลเคท
เติบบันเด็กเชย	เผอปากคุนนอน
พรุนพวงอหลัม	เออาเมือไปหับสุกเชยก่อน
ເພຍປາກກຸນອນ	ແກ່ກ່ອນໄມ້ຄົມເຫັນ
ສິນ ທັກ	ເຕືອນ ທັກເທິ
ກຳກູດ ປະກູດ	ກຽນຫຼັນ ເກດົມ ພາ
0 ອະ	
ບັນນິຫອ	ນີພວັງວຽກຈາກ
ວິຫຼາບນີເບັນເກະຈະນີ	ຮາຫເຂົ້າເຕືອງ
ພຸງໃຫ້ກັບໄກຣ	ລົມນັງເນືອເກີ້ຈັງ
ຮາຫເຂົ້າເຮືອງ	ເບັນມືອເບັນກັນ
ຂວັງ ນະພວັງ	ຮອກ ກວະຮອດ
ຜູກໄກຍ່າ ກ້ອງໂປກ	
ບັນນິຫອ	ນີພວັງວຽກຈາກ
ຫອມາອຍໍມີນິບາປ	ເນີຍແກ່ຫວາຜົວ
ເຂົ້າໃນນັ່ງແກ່	ເໜີອນແນ່ທີເກີດຫັວ
ເນີຍແກ່ຫວາຜົວ	ຂອໜາມຍ່ານິບາປ
ກລົວໜັກອາ ກລົວໜັກນີ	ຂອ້ມາ ຂອສາ, ຂອໂທະ
ກວ ກວ່າ	ນິກ ໄກຕ

จะเห็นว่ามีแม้ว่าเรื่องนี้ออกจะเป็นเรื่องที่ใหญ่โตอยู่ในหนังสือ แต่ในทางการผูกสานวนก็เป็นการผูกเชยเพียงตัวเดียวอย่างมีกิตติปะอีร์ย่างคุณเรื่องชวนให้ขันไปด้วย

ບັນນິຫອ	ນີກຂ້ວຍພັງດາເຈິດການ
ຫອມາອຍໍມີນິບາປ	ເນີຍແກ່ຫວາຜົວ
ເຂົ້າໃນນັ່ງແກ່	ເໜີອນແນ່ທີເກີດຫັວ
ເນີຍແກ່ຫວາຜົວ	ຂອໜາມຍ່ານິບາປ
ກລົວໜັກອາ ກລົວໜັກນີ	ຂອ້ມາ ຂອສາ, ຂອໂທະ
ກວ ກວ່າ	ນິກ ໄກຕ

บ้านนี้เหอ เท่านี้เท่าที่ คงอยู่นักหนา วันแม่เอาผ้า	มีท่าผักฉีด วนแม่เอาผ้า แม่ไปอิกว้า	ผู้ดูก่าฯ เจ็บอกเจ็บใจจะไรมากันนักกว่าการให้รู้จักคิครู้จัก เจ็บฯ จำหานั้น หัวอย่างเช่น
หักฉีด พักกระเจด หัก ห้อย	หัก เล็ก หัก ໄล	ตักหัวเหอ ตักหัวมึงแผลย้ำก้นนา ยังเบียดสองเบียด ราชาวดีกดอก
ไก่เดือนเหอ ตุ่นสาวชีคร้าน ฉบวยได้ค้า้มชวน นอนให้เมะปลุก	ขันเกือนหั้งบ้าน นอนให้แม่ปลุก ແวงวนคิจพุด ลูกสาวชีคร้านการ	หนึ่นบเพา สนับเพลทุกการเงง บ่าว หนู ชั้งเมียดองเนื้อ ห้านองดียอมนีบทดองนา
เมือน บ่า ชีคร้าน ชีเกียจ วัน หมาร, กัน	เมือน ยะเดือน แบบ หมายเข้าไป	จะเห็นว่าถึงแม้ว่าจะค่าว่าก็จริง แต่ยังจะแห่งการ สอนไว้ด้วย บกน.๓๖๘เรื่องพระท้อนให้เห็นสังคมในสมัย ก่อนที่ไม่ใช่การให้เด็กนุ่งการเงงฯ ฯ เพราะไม่อยาก ให้ทำหัวเป็นหนุ่นก่อนวัย และก่อนการหาเลี้ยงตัวเองได้ เป็นหลักฐานเสียก่อนนั่นเอง
นกคันเหอ เทียบไก่ผัวเมียน ผักบังชายาเด็กไม่ต้อง นั่งช้อนแท้เด็บ	หางคันคืนเตียน นั่งชื่อนแท้เด็บ ผักบังชายาคลองก์ไม่เก็บ กินของก้านลับผัว	รักกันหยา พรักหันองจริง พื้นเขายาหอดไม้แก่น ไชไม่ยกพานให้น้องไค
อัน ตน เกะเมียน เมเมียน	เกียก ตังแต่ ลา หะดะ	หลัง ตัตัง หวาน สะพาน
งดยาพานเหอ อ้ายเฝ่าหัวหองอก ແຄหอบนดគ ဓວกตัวอี้เดยงเมียสาว	ยานชันรัวครอก อาวัดว้อเดี้ยงเมียสาว อ้าวเม่าหัวหองก้านท้าบัว ทำบ่าวไม่กิดหงอก	ปอกเริน รุ่งแคลหดตงค่า นกออกนไม้หมาก ชัยไดเมืออีห
ยาน เสือ ห้ามวัว ห้ามนุ่ม	ชี จะ	เริน เรือน เมือไก ย่างไว
แม่ไก่เหอ ร่องเรือกแม่ผ้า ฉะเงิงกอยทึง อันล้อนเดียเคย	ไก่ช่ายรัว อิงล้อนเดียเคย กันดีกันบดเขย ลูกเขยพึ่งมาใหม่	ลูกสาวเหอ เอร้าวันทให้กรอก ลูกไก่เอือกหั้งกรอก เหยยอนเอือกไก่กาย
เกย เดียกของลับเพกหุบึง อี จะ พง เพ็ง	อี จะ	บ้านอก บ้านกางกิกตะวันตก อี Eck เล็ก พ่อทองหล่อเหอ ขอแต่แก่หัวไก อคหมม ไม้ยืนหมาก เรินต่อชาภาก

2. คำว่าสั้นสอน

ประเกณนนอกจากเจตนาค่าว่าแล้ว ยังแห่งเจตนา
ที่จะสั้นสอนเจ้าให้หัวย จึงน่าพึงกว่าการสอนธรรมชาติ
บางครั้งก็คือการชูนแรงอยู่บ้าง แต่ไม่ถึงกับต้องการให้

หักหัก	บ้านกางกิกตะวันตก อี Eck เล็ก
พ่อทองหล่อเหอ	อย่างอเมือไกส
ขอแต่แก่หัวไก	เรินต่อชาภาก
อคหมม ไม้ยืนหมาก	อคยาให้ยืนยา
เรินต่อชาภาก	ได้หมากให้ยากทองร้อยชั้ง
แก่ ไกด	หัวไก บันไก
เริน เรือน	

บทนี้เป็นการสอนให้สู่ชุมชนที่มีบ้านเกิด
กันนั้นเอง

3. คำว่ากันอย่างจริงจัง

ในเรื่องประเทกนิคที่แบ่งไว้ภายนอกห้องที่คุณ
ชาย และที่ค่าว่าเจ็บๆ แอบๆ ไม่ต้องอ้อมค้อมอยู่ให้เสีย
เวลา แต่ถึงจะค่าว่ากันอย่างรุนแรงก็ขอให้สังเกตว่า มี
ศักดิ์ในการสรุปว่าที่ให้ผู้อื่นฟังหูสึกเข้ม แล้วยังเห็นถึง
ความของผู้ว่ากันด้วย เนื่องจากประเทกนิคส่วนมากไม่ค่อย
จะยอมให้เกิดร้องกัน เพราะถือว่าเป็นคำหยาบคายไม่ดี
เป็นลักษณะของชาวบ้านโกรากหรือ ควรแก้การศึกษา
เช่นกัน ถ้าอย่างเช่น

กันท่อนห่อ	กันห่อน
ชาหัวเดินดัม	ชาหัวเดินงาย
ชาหัวปากบิ๊ก	ชาหัวปากเพย
เดินก้มเดินงาย	เดินเฉยไม้แขกน้ำ
ชาหัว, ชาหัว เป็นค้าต้า	ชาช นีด
ห้มเป็นห้อ	ห้มเป็นหัวอก
อยู่วัดไม่หนุด	สีกอออกพามีด
ค้าแคะรัว雷	ผึ้งเจ้าไปไหนเลือด
ตีกอกอาหาเมีย	เรือลับน้ำมีข้อมต้า
หนุด หนูก	วัว จีร
หมากอ่อนห่อ	หม่อนสายหยวนหยวน
ผัวคายไม่ทันถึงชูบ	ควันซื้อเข้านอน
ควันหงมากอก	ควันหงมากอ่อน
ควันซื้อเข้านอน	หมากอ่อนน่อนสายหยวน
ล่าย หะล่าย	หอยวนหอยวน อ่อนมาก
กันเหรอ	กันเหมี๊ซน
อีเลียงผัววัน	เล่นซื้อสองฟ้าย
ซูไนมและซูเก่า	นันแทงกันคาย
เล่นซื้อสองฟ้าย	ใหญมพวงอสัยหก
กันเหมี๊ซบุน กันเหมี๊ซนิกหนึ่ง อี จะ	
มาละ และ	โน้ม หนู่

รถสาวเหรอ	รถสาวบ้าน
ตัวค้าปูป	ไม่...สักเม็ด
อังอยหักหนัง	ไว้ทำเมี้ยอเบ็ค
ไม่..สักเม็ด	รถสาวชาวบ้าน
กันนี้ นี่ ตัวปูป	หักหนึ่ง นิคหนึ่ง

บทนี้เหละถึงแม้จะเป็นเชิงการใช้อยู่่ถูกๆ แต่
เป็นบทต้องห้าม ที่เด็กจะหกน้องหวกหวกเมื่อันบท
อื่นๆ ไม่ได้

คงค่าเจอกเหรอ	คงค่าเจียก
เดินนัน.. เมียก	เดินมาหยาหยาน
หน้ากากที่	...เท่าปากชาน
เดินมาหยาหยาน	...เท่าปากชานใหญ่

ถึงบทนี้เข้าก็ยังเป็นบทต้องห้าม ถ้าจะคุณในฝ่าย
การศึกษาจะเห็นว่าผู้ป้าไม่เลวที่เดียว ค่อนขอดกันเล่น
แบบจะมองหน้ากันไม่ได้ที่เดียว

นี่เป็นเพียงบทตัวอย่างเที่ยงเต็งน้อยเท่านั้น จะ
เห็นว่าเนื้อร้องประเทกที่ค่าว่าอย่างเย้ดากถาง จะมีอยู่ฯ
นานไม่น้อยในจำพวกเพลงชาวบ้าน เป็นการสะท้อน
ให้เห็นความคุณค่าของสำนวนท้องถิ่น ถือนจนคง
พิจารณาอีกสักหนึ่งบท เป็นตัวอย่างให้เห็นถึงการเข้าเย้ย
ແળสั่งสอน รวมไปหังค่าว่าให้เจ็บอายแต่แบ่งอยู่ใน
ไหว้ร่วมที่ลักษณะคุณค่า

ล้ำเหรอ	ลอกปูในคลอง
เดนซื้อชองน้อง	คลองมันกอกเหنمอนกัวกิช
ชาคัวพัวเข้า	ถึงเรามากอกกิมีหนนิด
คลองมันกอกเหنمอนกัวกิช	ไม่หนนิกกองร้อยชั่ง
อี หะเต	หนุด สนิก

